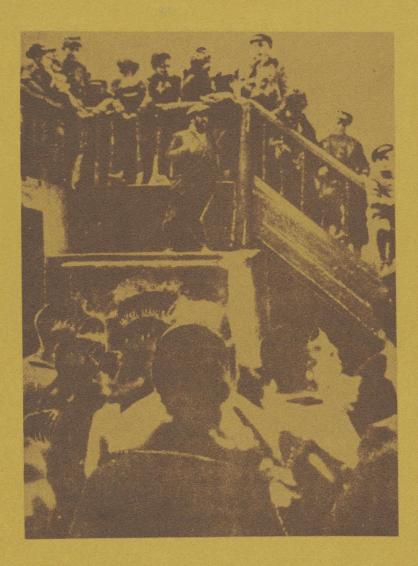
FOLKWAYS RECORDS FW 8739

SONGS OF THE GHETTO SUNG BY CANTOR ABRAHAM BRUN

FOLKWAYS FW 8739

MIR ZITZN IN TZEN - Ten of US Seated
CHEDER YORN - School Days (Zeikowicz-David Beigelmann)
MIT KAYN ROZHINKES, NIT KAYN MANDLEN Ne Raisins and No Almonds
(Isaiah Spiegel - David Beigelmann)
FETER YITZE - Uncle Itzi (M. Kulbak)
OYB NIT KAYN AMUNE - If Not Faith
YIDELACH - BRIDERLACH - Little Jew Brothers
(David Ignatov)
TONU RABONUN - The Talmud Student (Zelkowicz David Beigelmann)

MINUTN FUN BETOCHN - Moments of Confidence
(M. Gebirtig)
SHTILER, SHTILER - Quiet, Be Quiet
(Faczorkinski - Alec Wolkowiski)
ZUNEN VERN NIT FARLOSHN - Suns Do Not Became
Extinguished (I. S. Pernowitz)
MACH TZU DI EIGELECH - Shut Your Little Eyes
MAYNE YORN - My Years
A LID - A Song (Aliza Greenblatt)
VOS DARFN MIR VEINEN - Why Need We Cry

DESCRIPTIVE NOTES ARE INSIDE POCKET

COVER DESIGN BY RONALD

CLYNE

BRAHAM BRUN

FOLKWAYS FW 8739

SONGS OF THE GHETTO

Sung By

CANTOR ABRAHAM BRUN

MUSIC LP

Photo of Cantor Brun by DAVID GAHR

INTRODUCTION

The songs on this record are part of the Lodz Ghetto in Poland, where he used to sing these numbers.

Since Liberation Day in 1945, a good many books and articles have seen the light describing the Holocaust of European Jewry or dealing with the Jewish and general human aspects of the prob-lems arising out of that most inhuman and most systematically and scientifically barbaric plan of extermination recorded in history. The interest in those prob-lems has increased especially since the Eichmann trial in Jerusalem. It is still difficult for even the most gifted writer to convey and for the most perceptive reader to grasp the full extent of that tragedy and that degradation of the human spirit.

The songs on this record are part of the large cycle of artistic expressions in song and music given by the inmates of the ghettos, labor camps and death מאפונגען פון לידער, פעלאדיטע, ניגונים, manust of the infarral conditions in which the large cycle of artistic expressions in song and music given by the inmates of the ghettos, labor camps and death camps to the infernal conditions in which they lived and died. Cantor ABRAHAM BRUN, whose singing we are pleased to record, is one of the few survivors of the Lodz Chetto in Poland, where he used זוננען דורך דעם באקאנטן חזן, אברהם ברין, חעלכן מיר האבן דעם כבוד זיין געזאנג פון די לידער צו רעקארדירן.

א גרויסע צאָל ביכער אין זכרונות, לידער געזאמלטע פון פאלק, כראניק וועגן אונזער חורבן און אומקום, וואָס האָט ניט קרן פארגלרכן אין דער געשיכטע פון רדישן פאלק, זרינען געשאפן געווארן אין משך פון די לעצטע יארן.

חי גרוים דער מאלענס פון דעם שר"-בער, קינסטלער, צי פאלקס-מענטש זאל (נאר ניט זין איז פארט ניט מענלען (נאר ניט זין איז פארט ניט מענלען ארויס בער ניט זין איז פארט ניט מענלען ארויס בער בעשריי, דעם פארשטיקטן קרעכץ פון די צום-מויט פארמשטע פארפיניקטע ידן, וואַס מויט פארמיניקטע ידן, וואַס דער דייםש האם מים אוא פינקסלעכקיים און גרויל מאשין דורכגעפירט ביים אומ-ברינגען מיליאנען אומשולדיגע ידישע לעבנס.

These songs, some of which call for courage, others merely voicing despair and pain, are an important and unique part of the Literature of the Holocaust. They bring you right into the heart and soul of the sufferers.

We deem it our duty, therefore, to re-cord these songs, so that they may not be forgotten. They should serve as a reminder of the most tragic period in Jewish history. They are echoes from the Inferno, which no Jew ought to forget.

The songs, as mentioned, are rendered by Cantor ABRAHAM BRUN.

Following are a few biographical notes about Cantor Brun:

Abraham Brun was born in Lodz, the youngest of five children in a prominent hassidic family.

He began his cantorial career as a boy singer in synagogue choirs. He studied music in Vienna, officiated as cantor in various congregations, and appeared in concerts all over Poland.

דער באקאנטער חזן ברין, וועלכער
איז אויך דורכגעגאנגען די שבעה
מדורי גיהנום און געווען אין לאדוטער
מדורי גיהנום און געווען אין לאדוטער
געטאַ ווען די דייטשן האבן דארטן פארפריניקט ידן מיט א לאנגזאמען פראצעט
פון אוסקום און די לעבן געבליבענע
נאַכדעם פארשיקט אין די טויטן קאמערן,
דער חזן אברהם ברין וואס איז נאר על
פי נס געבליבן לעבן, ער האָט אין די
וווווען די מאמענטן און סיוווווען די לידער און מיט חייפורסטף, סראנישטע מאמענטן און סי-טואציעט געזונגען די לידער און מיט דעם אויפגעמונטערט, אריינגענעכן א פונק בטחון די יידן אין לאָדושער געטא. אברהם ברין האט געזונגען די שאפונגען פון די יידישע דיכטער און קאָספּאזיטאָרן פון דער לאָדושער געטא.

מיר האלטן דעריבער פאר א הייליקן חוב די דאזיקע לידער, וואס זיינען בע-זונגען געווארן דורך דעם קאנטאר א. ברין – צו רעקארדירן, בכדי זי זאלן נים פארגעסן ווערן, זי זאלן אויפגע-האלטן ווערן ווי אן אנדענק פון דער יה האלטן וולין ווי בן בנינגן בין ידעם טראנישטטער צייט פון ידן אין דעם גרויטן חורבן און זאלן בליבן ווי קלאנגען פרן א חעלט און גיהנום, וואס קין יד טאָר ניט פארגעטן.

UNIVERSITY OF ALBERTA

During the last war he appeared in the Ghetto of Lodz in a program of Jewish songs.

The High Holidays of 1940 found him worshipping in the ''Intellectuals' Kitchen'', located in a pre-war cinema on Zgierska Street. There he prayed before the altar accompanied by a choir.
Later he appeared in the same hall in a concert of Jewish songs accompanied on the piano by Theodore Rieder. In 1941 he sang in the Kultur-Haus on Krawiecka Street in a program of Jewish songs written by the poet Zelkowicz, with music by composer David Beigelmann,

During the High Holidays of the following year he officiated secretly as cantor in the hospital on Lagewnicka Street.

He conducted the Yom Kippur service in 1943 in the ghetto prison on Czarneckega Street. Jews were in charge of the prison. The Nazis were not to know of the services.

During Hanukah of 1943 he sang at a concert with a choir conducted by Professor Sender, at a secret place.

This was Cantor Brun's last public appearance as cantor in Lodz.

On the eve of Rosh Hashanah in 1944 he chanted prayers in Birkenau, which was also known as "Gypsy Camp", at Auschwitz. That same evening he led in the maariv services in a barracks. Jews stood guard to see that no German should notice what went on and changed guards to enable each one to take part in the services.

The next day, while waiting for the prisoner's number to be stamped on his forearm, he prayed under the open sky. On the Day of Atonement he prayed in a camp of coal miners.

מיר גיבן דא אן בינליאגראפישע סטריכן פון דעם לעבן פון חזן אברהם

חזן אברהם ברין איז געבוירן אין לאדזש, פוילן, דער אינגסטער פון פינף קינדער ביי א אנגעזעענע חסידישע משפחה.

געזונגען אלס משורר אין פארשידענע כארן, און שפעטער געפארן נאך חין שטו-דירן געזאנג און מוזיק. געועזן חזן אין פארשידענע שולן, און אויפגעטראטן אויף קאנצערטן איבער דער לענג און דער ברייט פון דעם פאר מלחמה דיגן פוילן.

אין דער ציים פון דער לעצטער מלחמה האָם ער אויפגעסראסן אין דער לאָדושער געטאַ אין א פראָגראם פון אידישע לידער אונטער די טראגישסטע אומשטענדן.

די ימים נוראים אין 1940 האם ער נעדאחענט מיט כאר באגלייטונג אין דער יאינטעלענענטן קוך" אויף זגערזשער נאס - א זאל פון א פאר דער מלחמהדיקן קינא טעאטער. אויך האט ער אויפגעב טראטן דארטן אויף קאנצערטן אין א פרא-גראם פון אידישע לידער מיט פיאנא בא-גלייטונג פון טעאָדאר רידער. אין 1941 האָט ער געזונגען אין דעם קולטור הויז אריף קראוויעצקא נאס אין א פראנראם פון אידישע לידער געשריבן פאר אים, פון דעם דיכטער זעלקאוויטש. די מוזיק האָט בעשריבן דער קאמפאזיטאר דוד ב״-געלמאן.

די ימים נוראים 1941 האם עד גע-דאחנם אין א שפיסאל אויף לאנעחניצקע נאס - נישם פובליצירם.

כל-נדרי און יום כפור 1943, האט ער געדאוונט אין דער געטא תפיסה אויף טשארנעצקענא נאס, וואס איז געוועדן אָנגעפירט פון אידן. דאָס איז געוועדן אין געהיים אז די דייטשן זאלן נישט

חנוכה 1943 האט עד בעזונגען אויף א קאנצערט פיט כאר באנלייטונג אנגע-פירט פון פראפ. סענדער. דער קאנצערט איז פארגעקומען אין מעטאל רעסארט אין

ראָס איז געװען דער לעצטער עפענט-לעכער אויפטריט פון חזן ברין אין דער לאדושער געטא.

ערב ראש השנה האם ער געזונגען אין דעם שפיסאל אין בירקעניו האס מען האט אויך גערופן דער ציגיינער לאגער אין אויסטחיץ. ער האט דארט געזונגען תפילות. דעם זעלבן אויפדערנאכט, די ערשטע נאכט ראש השנה האם ער געדאוונם אין א באראק מעריב. און די אידן חאס האבן געהיסן בו א דייטש קומט נישט אן, האבן זיך יע-דעם מאל געטוישט אויף צו קענען מיטדאוו-נען בציבור.

In May of 1945 he was liberated by the United States Army. In the fall of that year, during the High Holidays, he prayed in the historic synagogue of Modena, in Italy. After completing a course in voice training he left for Israel. He was immediately received as Head Cantor in the Central Synagogue in Haifa. In 1948 Cantor Brun came to America and was engaged as cantor of Temple Bethel in Long Beach, N. Y., a position he has graced to this day.

Cantor Brun, who has acquired an enviable reputation as first rate cantor and singer on radio programs and at concerts and on records, is married and lives with his wife Hannah and his daughters Marylin and Judy at Long Beach, N. Y.

צומאַרננס, דעם ערשטן טאָנ ראש השנה האָט ער געדאוונט אונטערן פרייען הימל, וואַרטענדיג צו קריגן דעם נומער אויסגע-ברענט אויף זיין האנט.

יום כיפור האט ער געדאוונט אין א קוילן גראַכן לאגער.

אין מאי 1945 איז ער געווארן בא-פריים דורך די אמעריקאנער ארמיי. די ימים נוראים 1945 בעדאוונט אין דער היסטארישער שול אין מאדענא, איטאליע. נאך דעם ווי ער האָט בעענדיקט א קורס אין שטימע בילדונג איז ער אָפּגעפּאָרן נאך ארץ ישראל. ער איז גלייך אויפגע-נומען געווארן אלס דער הויפּט חזן אין בית המדרש המרכזי אין חיפה. אין 1948 איז חזן ברין געקומען נאך אמעריקע. ער איז גלייך אנגאושירט געווארן צו זיין דער חזן פון טעספעל בית-אל אין לאנג-ביטש, ב.י. וואו ער האלט אן די חזנישע שטעלע מיט דעם גרעסטן כבוד.

ער האָט זיך דערװאָרבן א זייער גוטן נאמען אלס א ערשט-קלאסיקער חזן און קינסטלער א דאנק זיינע אויפטריטן אויף דער ראדיא און קאנצערטן און דורך זיי-נע רעקארדינגס.

PROGRAMM

ITHEIL

1. OUVERTÜRE DIE ITALIENERIN IN ALGIER-G. ROSSINI 2. AUS SCHÖNER ZEIT WALZER - E. WALDTEUFEL 3. POLO SPIELE INTERMEZZO - O. FETRAS 4. IM TEEHAS JAPANISCHESCENT - VOSHITOMO SPICET DAS DECHRITER

SEPTET DAS PECUSTER

S. TONU RABONON TENT I, ZELKOWICZ, MUM. R.BEIGELMAN

G. FETER ITKNE ME LUBMY. M. GEBART

C. M. CHEIDER JELKOWICZ, D. DEIGELMAN

d. MEINE JOREN SINGT A. BRIN

6. JOHANN STRAUSS SPIELT AUF POTOURI-C MOREMA
SPIELT DAS GRUESTER

II THEIL

Z. OLIVER TUBE POLIMAN LONG POLIMAN

DE LETTER DE LA MENTER

TO MUMER TUBE POLIMAN LONG POLIMAN

DE LETTER DE LA MENTER

TO MUMER TUBE POLIMAN LONG POLIMAN

DE LETTER DE LA MENTER

TO MUMER TUBE POLIMAN LONG POLIMAN

DE LETTER DE LA MENTER

TO MUMER TUBE POLIMAN LONG POLIMAN

DE LETTER DE LA MENTER

TO MUMER TUBE POLIMAN LONG POLIMA

TOUVERTURE ROMANTIQUE - KELER BÉLA 8. GESCHICH TEMAUS DEN WIENCR MALD-MUZER J. STRAUSS 9. KAUKASISCHE SUITE - IPPOLITOW-IWANOW 10 "FORTISSIMC"! "POPERETTEN-POTPOURI-E.KÁLMÁN SPIELT DAS ORCHESTER. LITZMANNITAOT, 29. E. 1949. DVR.: DAWID BEIGELMAN

ELATLAD I טייל

ו אווערטיר די איטאליענערין אין אלזשיר-גראסיני 1. אין א ישיינער צייש ווארץ-עוואלדטויפעל 2.

ארן משינו ביל אינערמעשי אי אינערואס ביל אינערמעשי אי אינערמעט ביל אינערמעט ביל אינערמעט אינערמען אינערערמען אינערערמען אינערמען אינערמען אינערמען אינערערמען אינערמען איייען אינערמען אינערמען אינערען אינערען אינערען אינערען אינערען אייען אינערען איייען אינערען אינערען אינערען איייען איייען איייען אינערען איייען א

ינינע יארו "" "נינגע א"ברין". איאָחאן שטראוס שפילט אויף פאפורי צמארעוא. שפילט דער ארקנסטנר. ע טייל

ם טייד 1 האמאנטישע אווערטיר - קעלער-בעלא 18 געטינטן פון ווינטרוואלד וואלץ -י. עטראוס 19 קאווקאזער סואיטע - אינאליט-איוואנאַוו 10. בארשיסימאי" אַכערעטן -פאפורי - ע.קאלמאן שפילט דער ארקעסטי דיר': דוד בייגעלמאן ליצמשנשטאש,יוופן - 1941

TEN OF US SEATED

Ten of us are seated, saddened and en-Tired and broken. Night hangs heavy over the place, starting up in silence. Thin silver silk drops a quiet echo around in the distance.

Take a guitar in your hand, brother, Play the melody of a stranger in the land. The yearning for repose, the yearning for joy--

Play these on the gentle strings.

The night will depart, the day is coming no longer enfeebled.

The silver silk starts up in silence, diffusing a quiet echo around in the distance. Take a guitar in your hand, brother.

SIDE ONE, BAND TWO

SCHOOL DAYS

Music by David Beigelmann; Words by Zelkowicz (When I Was Taken To Hebrew School)

When I was taken to cheder, wrapped in my father's praying shawl, the prayer book smeared with honey, the teacher urged me to lick the honey and savour of the sweetness of the Torah. Though his words and his voice were sweet.

I trembled from head to foot.

Still the Hebrew alphabet is embedded in my memory, as I learned it in my childhood in Hebrew

even though many years have passed since.

Yet I remember it to this day in its order. Although I have studied many subjects

meantime.
their traces are obliterated, while the <u>alef-beiss</u> of the <u>cheder</u> has remained with me.

When I first beheld the rebbe's* hand with the heavy whip all ready, it was my good luck that near the rebbi my mother happened to stand, guarding me as an angel, and then I began to realize the difficulties of being a Jew.

מיר זיצ אין צען

מיר זיצן אין צען פאראומערס פארשוואכם צעבראָכן און מיד, איבער ארט הענגט די נאכט. ציטערט אויף אין שחייגן, דין זילבער צעניסט שטילן קלאנג ארום אין דער חיים.

נעם א ברודער גיסארע אין האנד שפיל דעם ניגון פון פרעמדן אין לאנד. די בענקשאפט נאך רו, די בענקשאפט נאָך פריד, אויף סטרונע צארטע ברודער באגליים.

אוועק וועט די נאכט, עס קומט שוין דער טאָג נישט זין מער פארשוואכט.

no longer enfeebled. בליק און פריד דער אָנזאָג ציטערט אויף אין שחייבן דין זילבער זייד There are tidings of happiness and of joy. צעניסט שטילן קלאנג ארום אין דער חיים

נעם א ברודער גיסארע אין האנס...

חדר יארן

מוזים - ביינעלמאו חערטער - זעלקאוויטש

(ווען מען האט מיך אין חדר געפירט)

ווען מען האָט מיך אין חדר געפירט אין טאטנס סלית איינגעבעט מיד, בעציטערט כ'האב פון קאפ ביז פיס.

דאַך דער אלף בית ליגט מיר אין זכרון, חאס כ'האב געלערנט קליינערהיים אין תדר, כאסש ס'זיינען שוין פאריבער זייער פיל

כאַסש פיל לימודים כ'האב געלערנס אָן שיעור : דאָך פארחישם פון זיי ס"זיינען די

זכרוז.

(A Parody on a Traditional Jewish

מים האניק דעם סידור באשם האָס סיֹך דער רבי צוגערעדט גיב א לעק און פארזוך די תורה און פיל ווי צוקער זי איז זיס. כאסש זיס גערעדם אין אויער ער האָט

יארן, דאך נעדענק איך נאָך דאָס עד היום

שפורן, דער אלף בית פון חדר איז דאָך נעבליבן בי מיר, און איביב חעם עד בליבן אין מין

חען איך האב דעם רבינס האנט דערזען מים דעם שחערן קשנששיק אנגעגרים, איז מין מזל געוועון וואס דערנעבן how to be a tailor, and so he turns old rags into clothes as good as new.

And yet the $\underline{\text{alef-beiss}}$ is embedded in my memory, as I acquired it at <u>cheder</u> in my childhood.

Many years have gone by, but I still remember it by heart.
Many subjects have I studied meantime, but they are gone from my mind. The <u>alef-beiss</u> of the <u>cheder</u> remains

NO RAISINS AND NO ALMONDS

Words by Isaiah Spiegel (Lodz Ghetto).

with me, and will remain forever.

SIDE ONE, BAND THREE

Music by David Beigelmann

Lullaby)

No raisins and no almonds, father did not go a-trading,

hush-a-bye my sonnie boy,

hush-a-bye my sonnie boy.

He has left us and is gone,

hush-a-bye my sonnie boy,

hush-a-bye my sonnie boy.

hush-a-bye my sonnie boy,

hush-a-bye my sonnie boy.

many rasins and almonds,

hush-a-bye my sonnie boy,

hush-a-bye my sonnie boy.

He will surely come around

glory, hush-a-bye my sonnie boy,

hush-a-bye my sonnie boy.

Owls are screeching, wolves are howling,
O God! have mercy and help us!

Somewhere he stands and watches,

to see you, child, my only son, my

to the ends of the earth,

*teacher's

און חי א מלאך מיך בעהים און פון , דעמאָלט איך האָב פאר-שטאנען חי שווער ס'איז צר זיין א איד.

דאָך דער אלף בית ליגט מיר אין זכרון, וואס כ'האב בעלערנס קליינערהיים אין חדו כאַסש ס'זיינען פאראיבער שוין זייער פיל דאָך געדענק איך נאַך דאס עד היום כסדר כאַטש פיל לימודים כ'האָב געלערנט אָן שיער דאָך פארווישט פון זיי ס'זיינען די שפורן נאָר דער אלף בית פון חדר איז דאָך געבליבן בי מיר

נים קין ראַזינקעס, נים קיין מאנדלען

און איביג חעט עד בליבן אין מיין

זכרון.

נים קיין ראָזינקעם און נים קיין מאנדלען, דער סאטע איז ניט געפארן האנדלען, לולינקע מיין זון, לולינקע מיין זון.

ער האַט פארלאָזט אונדז און אוועק, וואו די וועלט האָט נאָר אן עק, לולינקע מרן זון, לולינקע מרן זון, לולינקע מרן זון.

ס'שריען סאַחעס, ס'חאָיען חעלף, נאָט, דערבארעם זיך און העלף, לולינקע מין זון, לולינקע מין זון. ערגעץ שטיים ער און ער חאכם, מאנדלען, ראזינקעם א סך, לולינקע מין זון, לולינקע מין זון, לולינקע מין זון.

קומען ר'חעם אויף זיכער שוין, זען דיך, קינד, מין אינציק קרוין, לולינקע מין זון, לולינקע מין זון, לולינקע מין זון.

> סעקסם - יעשעיהו שפיגעל (לאדזשער בעטא) מוזיק - דוד ביינעלמאז

SIDE ONE, BAND FOUR

UNCLE ITZI by M. Kulbak

Our Uncle Itzi has learned

פעטער איצע

ם. קולבאק

ס'המט דער פעטער איצע אויסגעלערנט שניידעריי מאכט ער אלטע טערעמענגעט פרנקט חי שפאנל ני. Having patched up a whole village—he goes into another; until the whole countryside comes out renovated from his hands.

He arrives in a little village with his thread and needle; he hangs out a sign: Clothes are altered here!

SIDE ONE, BAND FIVE

IF NOT FAITH (A Fragment)

If not for my faith in the Lord, may He be blessed, what good would be all that I do in the world?

If not for my faith in His salvation-it would not be worth my while to go on living a single moment.

SIDE ONE, BAND SIX

haw!

by David Ignatov

Little Jew brothers, haw-haw-haw!
There we go dancing and leaping, haw-haw-haw!
We raise our little hands, waw-waw-waw!
We clap and we clap them, faw-faw-faw!
Little Jew brothers, haw-haw-haw!
once again and once again, haw-haw-

God is great, our Father in Heaven,
ta-ta-ta!

He is great, He is glorious, la-la-la!
Little children are we, we, we, we!
His own little children are we, we, we!
And He guards us, mother mine, oh,
how well he guards!
He will not forsake us, us, us, us,
us!

קומס ער אין א דערפעלע מיט זיין נאָדל פּאָדים; הענגט ער אויס א שילדעלע: דאַ פאריכט מען נגדים!

אויסגעלאטעחעט א דארף – ניים ער אין א צווייטן; ביז ער לאזט ארויס פון האנט דעם בעגנט א באנייטן.

קומט ער אין א דערפעלע, מיט זיין נאָדל פּאָדים; הענגט ער אויס א שילדעלע: דאָ פאריכט מען בגדים!

אריב נים קיין אמרנה

(פראנמענס)

אויב כיס קיין אמונה אין גאָט ברוך הוא וואָס זשע טויג מיר אלעס וואָס איך טו?

> אויב ניט קיין בטחון אין זיין גאולה – לוינט ניט צו לעבן א רגע אפילו.

אידעלאך - ברידערלאך

דוד איננאסאח

אידעלאך, ברידערלאך, כא-כא-כא!
טאנצן מיר, שפרינגען מיר, כא-כא-כא!
היבן מיר הענטעלאך, ווא-ווא-ווא!
פליעסקען צו, פליעסקען צו,פא-פא-פא!
ברידערלאך, אידעלאך, כא-כא-כא!
נאָך אסאָל, נאך אסאל, כא-כא-כא!

גרויס איז נאט, מאטעניו, טא-טא-טא! גרויס איז ער, גרויס איז ער, לא-לא-לא! קינדערלאך זיינען סיר, מיר מיר מיר! אוי זיינען קינדערלאך, מיר מיר מיר! היט ער אונז, מאטעניו, אך ווי גוט! וועט ניט פארלאזן אונז, אונז, אונז, אונז, אונז!

SIDE ONE, BAND SEVEN

TONU RABONON (The Talmud Student) Music by David Beigelmann; words by Zelkowicz

The pale rabbinic student Chonon sits bent over the folio of the Talmud, muttering over and over <u>Tonu rabonon</u>--Thus did our masters teach--without getting the point.

Oy, again and again <u>Tonu rabonon</u>-now what do they mean? and what are they driving at?

How about lifting your eye, Chonon, and taking a look outside?

How about facing the real world? Look at it!

You have completed your assigned daily page.
But, then, does not the Mishna say

explicitly,
that any student who interrupts his study
of the Torah to admire nature,
is committing a mortal sin!
Away with you, evil temptation!
Get behind me, Satan!

And Chonon sits bent over the folio again, sits there deeply immersed in thought, still unable to get the main point of the passage.

Then suddenly Tzivia comes to his mind, Tzivia, the butcher's daughter, he sees her clearly before him, and everything else disappears: the trader and his ledger in the Talmud and the sage who deals with their problems.

problems.

He now sees how comely Tzivia is, and how good it would be to be supported by her father as a son-in-law, instead of by the meager public funds for attributes.

students.
Why wait until another young man comes along?

And what is wrong with permitted nuptial love-making?
Has not the Torah commanded us to be

Has not the Torah commanded us to be fruitful and to multiply?

מוזיק - ביינעלמאן הערטער - זעלקאהיטש

תנר רבנן

ס'זיצט דער בלאסער קלויזניק חנן גער בויגן איבער דער נמרא, פון דעם שחערן תנו רבנן פארשטיט ער נישט דער שכל מברא, אוי נאך אמאל תנו רבנן וואס מינען זיי און זיי זיינען אויסן, און זיי זיינען אויסן, אפשר איז א סברא חנן, דערהויב דיין אוי אוי און זע דעם דרויסן, און קוק ארין דער וועלט אין פנים. אפ- אוינ אוען ארין דער וועלט אין פנים. אפ- א בפירושע משנה חנן כל הפוסק חיב בנפשו, אועק דו בייזער יצער הרע, א פיל דיר אין די אוינן, און חידער איבער זיין נמרא זיצט שוין חנן צוריק בעבויגן, און קען דעם שכל ניט צעקיען, זיצט ער, זיצט ער שטארק א פארטראכטער חנן צוריק בעבויגן, פלוצלינג צביה דעם קצב'ם טאַכטער קומט אין קען דעם שכל ניט צעקיען, פראשוינדט דער קרעמער מיט זיין פנקס, פארשוינדט דער קרעמער מיט זיין פנקס, פארשוינדט דער קרעמער מיט זיין פנקס, אין פארי אין און דער אין, און פעטע קעסט בים ריכן טאטן און דער אין און דער נדן לינט אויך א געגריטער, נדן לענטו חהן דולף טעג דען שטעלן א טריבון און צפלעבן די טעג אויף קצבה בנין און נשוק איז אויך א ענין און בפרו רובו איז אויך א מצוה אור פרו ורבו איז אויך א מצוה אור, מצוה און פרו ורבו איז אויך א מצוה.

. .

MOMENTS OF CONFIDENCE

Written in Cracow October 2, 1940 (before the mass-killings began) by M. Gebirtig. Music by the author.

Fellow-Jews, let us be merry! It won't be long, I hope! The war is nearing its end, our troubles will be over.

Cheer up and don't worry, don't be so despondent. Have patience and have faith—take things in your stride. Have patience and have faith, don't let out of your hands that ancient weapon which has kept us together through the ages.

Let the hangmen frolic and carousenot for long, I hope: Once there was a Haman-they will end up as he did.

Let the hangmen make merry and carouse-the Jew knows how to suffer and endure.
No amount of hard labor
will get us down.
Is it sweeping? We shall sweep.
as long as they are here,
that sweeping will never
make this place clean.

Is it laundry work? We shall do it, too. The red mark of Cain, the blood of Abel's heart—those will never be washed away. Let them drive us out of our homes, cut off our beards! Fellow-Jews, let us be merry—We'll have them buried soon!

SIDE TWO, BAND TWO

QUIET, BE QUIET.
Words by Kaczerkinski (Vilno Ghetto).
Music by Alec Wolkowiski

Quiet, be quiet, let us keep still, graves are growing here.
They have been planted by our foes and they grow green against the blue. The roads lead to the Ponar* groves, but none lead back to town.
If father disappeared somewhere and with him is our gladness gone, Do not cry, my child, my treasure, crying won't do any good.
Our foe will never understand our woe.

ן מינושן פון בשחון

ידן, זאָל זיין פריילעך!
ס'יעקט באלד די מלחמה,
עס קומט באלד די מלחמה,
עס קומט באלד דער סוף.
פריילעך, נאָר ניט זאָרגן
האָט געדולד, בטחון –
און ניט אליומגיין טריב,
און ניסט אלין אָן פאר ליב.
גער געדולד, בטחון,
ניט לאַזט ארויס פון האנט
אונדיער אלט כלי-זין,
וואס האלט אונדז גשָּר באנאנד.
הוליעט, טאנצט תלינים,
הוליעט, טאנצט תלינים,
עס ווארט אויף אים זיין סוף.

הוליעט, טאנצט תלינים, ליידן קען א ייד, מ'וועט די שווערסטע ארבעט אונדו קיינמאל מאכן מיד. קערן? זאל זיין קערן! כל זמן איר וועט זיין איז אומזיסט דאָס קערן, ס'וועט דאָ ריין ניט ווערן.

ואשן? זאל זיין וואשן! קינ"ס רויטער פלעק, הבל"ס בלוט פון הארצן – דאָס וואשט זיך ניט אוועק. טריבט אונדו פון די דירות, שנידט אונדו פון די דירות, יידן, זאָל זיין פרילעך! – מיר האבן זיי אין דר"ערד!

סעקסט און מוזיק-מ. געבירטיג געשריבן אין קראקע,2טער אקט.

שטילער, שטילער...

.1940

שטילער, שטילער, לאמיר שוויגן,
קברים וואקסן דאָ.

ברינען זיי פארפלאנצט די שונאים:
ברינען זיי צום בלאָ.

ס'פירן וועגן צו פאנאר צו,
איז דער טאטע וואו פארסוואונדן
און מיט אים דאָס גליק.
שטילער, קינד מיינס, וויין ניט, אוצר,
אונדזער אומגליק ווען שונאים
מ'העלפט ניט קיין ועוויין,
אונדזער אומגליק ווען שונאים
מ'האָבן ברעגעס אויך די ימען,
ס'האָבן תפיסות אויכעט צאמען,
נאָר צו אונדזער פיין
ניט ל שיין,
קיין ביטל שיין,
קיין ביטל שיין,

Oceans have their shores and prisons have their gates, but our pain and woe are without end or limit.

The Spring has come into the land-but it has brought us the dreary season. The day is filled with the flowers, but we are to be seen only by the night. When the Fall grows golden with the

wheat-only pain grows in our hearts; somewhere a mother is bereaved. when her child is taken to the Ponar. The Vilia river is like a prisoner chained and groaning in its pain. --Ice floats floating through Lithuania into the Baltic Sea. Somewhere the darkness is dissolved, suns are shining in the dimness--Come quicker, riding knight your child is calling on you, Your child is calling. Quiet, be quiet, springs are gushing in our hearts around, until the gates have fallen, we must be still, be still. Keep from merriment, my child, your smile is our betrayal now. Let the foe see the Spring now as a leaf in the fall. Let the Spring gush silently-you keep still and keep hoping. Once freedom comes, your father will

return,
sleep my child, sleep.
Liberated like the Vilia river,
renewed like the green trees in blood,
the light of freedom then will shine
on your sweet little face,
my son, on your sweet face.

* The Ponar groves near Vilia, where the Jews were murdered en masse by the Nazis and their local collaborators.

SIDE TWO, BAND THREE

SUNS DO NOT BECOME EXTINGUISHED by I, S. Pernowitz

It is night--The sky is overcast
with a thick black pall,
and the forest with its mysteries
casts a gloom upon my spirit.

I send my gaze out into space, but derive no solace from it, and I mutter in despair: the light of the sun has gone out.

Then a loud and ringing voice suddenly calls to me from afar: suns do not become extinguished, their rays will reach you in due time. פרילינג אויפן לאנד גלקומען און אונדז הארבסט געבראכט.
איז דער טאג היינט פול מיט בלומען, אונדז זעט נאָר די נאכט.
גאלדיקט שוין דער הארבסט אויף שטאמען בליט אין אונדז דער צער;
בלייבט פאריתומט וואו א מאמע;
מ'קינד גייט אויף פאנאר.
ווי די וויליע א געשמידטע ציען קריעס אין פיון, ציען קריעס איז דורך ליטע
איצט אין ים ארין.
מ'ווערט דער תושך וואו צערונען,
פון דער פינצטער לייכטן זונען רייטער, קום געשוינד, רייטער, קום געשוינד, דין רופט דיין קינד,
דין רופט דיין קינד,

שטילער, שטילער, ס'קוועלן קוואלן אונדו אין הארץ ארום, ביז דער טויער וועט ניט פאלן ויין מיר מוזן שטום. פרי ניט, קינד, זיך, ס'איז דיין שסיב ליין מסיב איצט פאר אונדז פאראט, איצט פאר אונדז פאראט, זען דעם פרילינג זאָל דער שונא ווי אין הארבסט א בלאט. זאָל דער קוואל זיך רואיק פליסן, זיין דער פריהייט קומט דער טאטע, שטילער זיי און האָף... מיט דער פריהייט קומט דער טאטע, שלאָף זשע, קינד מיין, שלאָף. מיער ברין באנריטע, ווי די וויליע א באפריטע, ווי די ביימער גרין-נאנריטע לייט באלד פריהייטס-לינט אויף דיין געזיכט, אויף דיין געזיכט, אויף דיין געזיכט,

טעקסט - ש. קאטשערגינסקי (ווילנער געטא) מוזיק - אלעק וואלקאוויסקי

זונען ווערן ניט פארלאשן

י.ש. פרענטוויץ

באכט... דער הימל איז פארצויגן מיט א דיקער שוארצער דעק. און דער וואלד מיט זיינע סרידעם מין און ווארפט ארויף אויף מיר א שרעק.

כ'ווארף מין בליק אין הויכן וועלט-רוים דאָך, איך קריג קיין טרייסט דערפון, און איך פורפל אין פארצווייפלונג: אויסגעלאָשן איז די זון.

און א שטימע הויך און קלינגענד, הער איך פלוצלינג פון דער חיים:-זונען חערן ניט פארלאשן! -שטראלן חען עס קומט די ציים. Shut your little eyes. the birdies are coming

to circle around at the head of your cradle. Bundle in hand, our home in embers and ashes, we are setting out, my child in search of our fortune.

God has closed the world around us, night reigns everywhere, waiting for us in horror and awe. Here we are, the two of us, in our burdensome hour, not knowing at all where the road may take us.

Stripped and naked, they drove us from our house in the dark of the night, they drove us into the field, in a storm and a wind and a hail which came with us as we wandered, my child. It went with us into the abyss of the world.

SIDE TWO, BAND FIVE

MY YEARS

It is not by the number of my years that you ought to count my age, nor by the color of my hair divided my years. Every sigh cuts a hole in my heart; every groan takes a year off my life. Hence my face is dark and wrinkled with deep furrows.

And wherever a child may cry, stretching forth its tired arms, a fire is kindled in my heart and my limbs die off one by one. Every sign cuts a hole in my heart, every groan takes a year off my life. Hence my face is dark and wrinkled with deep furrows.

מאך צו די אייבעלעך מאם באנגנים אָס קומען פייגעלעך און קרייון דא ארום צוקצפנס פון דיין חיג. דאס פעקל אין דער האנט דאס הויז אין אש און בראנד דאָס הויז אין מען קינד מיר לאָזן זיך, מין קינד זוכן בליק.

> די חעלם האם ג-ם פארמאכם און אומעסום איז נאכס זי ווארס אויף אונדז מים שוידער און מים שרעק מיר שטייען בידע דא אין שוערער, שוערער שעה און וויסן ניט וואוהין ס'פירט דער חעב.

מען האט אונדו נאקעט בלויו פאריאנט פון אונדזער הויז אין פינצטערניש געטריכן אונדו אין פעלד אין שטורעם, האַגל װינט האַט אונדו באגליט, מין קינד באנלים אונדו אינעם אפנרונט פון דער וועלם.

מיינע יארן

נישט לויטן סכום פון מיינע יאָר זאָלט איר מין עלטער ציילן נישט לויט דער פארב פון מיינע האָר, זאָלט איר מיינע יאָרן סיילן, יעדער זיפץ א לאן אין הארץ יעדער וויי, א יאר מין לעבן איז דערפאר מיין פנים שוארץ און נעקנייטשט אין טיפע גרעבן

און אז עם חיינם נאָר חאו א קינד און או עס חיינט נאָר האו א קינו און סיסטרעקט אויט הענטלען מידע, בי מיר אין הארץ זיך פיער צינדט סיסטארבן אָפּ מיר מיינע גלידער יעדער זיפי א לאָך אין הארץ, יעדער היא יאָר מין לעבן אין דערפאר מין פנים שהארץ און געקנייטשם אין טיפע גרעבן.

מאך צו די אייגעלעך SIDE TWO, BAND SIX

by Aliza Greenblatt A song is a blade of grass, a song is a flower, a song is a heart roaming the earth.

A SONG

A song is a word, a song is a sound, a song is of God, a heavenly chant.

A song is a sigh, a song is a tear, a song is a heart-and perhaps even more.

SIDE TWO, BAND SEVEN

WHY NEED WE CRY?

Why need we cry, why need we mourn? We will yet live to see the end of Frank. Biri-bam-bam, biri-bam-bam.

Let us be merry and let us tell jokes. We will yet rejoice over the funeral of Hitler. Biri-bam-bam, etc.

Let us find comfort, forget our woes. We will live on while the worms eat Hitler. Biri-bam-bam, etc.

The enemies who take us there to Treblinka, they will sink into the earth. Biri-bam-bam, etc.

We will yet together, arm-in-arm dance over the graves of the Germans, Biri-bam-bam, etc.

עליזא גרינבלאם

א ליד איז א גרעזל, א ליד איז א בלום, א ליד איז א הארץ חאַס חאָבלס ארום.

א לינד

א ליד איז א חקרם, א ליד איז א קלאנג, א ליד איז פון גאָס א הימליש בעזאנב.

א ליד איז א זיפץ, א ליד איז א טרער, א ליד איז א הארץ ארן אפשר נאך מער.

חאס דארפן מיר חיינען

חאס דארפן מיר חיינען, חאס דארפן מיר קלאָגן מיר חללן נאך פראנק"ן א קדיש נאך זאגן בירי באט-באט-באט - בירי באט-באט.

לאמיר זיין פריילעך און זאגן זיך וויצן מיר וועלן נאך היטלערן שבעה נאך זיצן בירי באם....

לאמיר זיך טרייסטן, די צרות פארגעסן עם וועלן די ווערים נאך היטלערן פרעסן, בירי בי -באם...

די שונאים חאס פירן אונדז דארט קיין סרעבלינקע זיי וועלן נאך ווערן אין דער ערד איינגע-זונקען בירי בי - באם...

מיר וועלן צוזאמען נאך ארעם ביי ארעם אם ירצה השם סאנצן אויף דייסשע קברים בירי בי, באם...

LITHO IN U.S.A.

